

Dailė. Ilgalaikio/metų plano 9 klasei pavyzdys

Parengė Irena Staknienė

Dalykas: dailė

Klasė: 9

Tikslas: siekiama, kad mokiniai ugdytųsi estetine nuovoka ir dailės raiškos gebėjimus, dvasiškai augtų ir įgytų kultūrinės kompetencijos pagrindus.

Pamokų skaičius: 36 (36 savaitės; mokslo metai nuo rugsėjo 1 iki birželio 11 d.).

Klasės situacija: pirmą pamoką susipažįstama su mokiniais, prisimenama, ko jie mokėsi ir ką išmoko per dailės ir technologijų pamokas aštuntoje klasėje. Išklausoma mokinių nuomonė, ko jie norėtų mokytis devintoje klasėje. Atliekama situacijos analizė (mokinių nusiteikimas dirbti, kokie jų lūkesčiai ir pan.). Aptariamas dailės pamokų planas, ko mokiniai mokysis šiais mokslo metais, kokių medžiagų, įrankių ir mokymosi priemonių reikės. Devintoje klasėje supažindinama su įvairių meninių epochų ir kūrybinių stilių interpretacijų įvairove. Mokiniais siūlomos užduotys, kurios padeda suvokti, kad dailė yra ne tik emocinė saviraiška, bet ir sąmoninga, intelektualių pastangų reikalaujanti kūrybinė veikla. Ugdomas gebėjimas argumentuotai apginti savo idėją, pasirinktą vaizdavimo būdą (panašumo siekimą arba savąjį emocinį požiūrį), prisiimant atsakomybę už savo sprendimus ir gerbiant kitų požiūrį, nuostatas.

Ištekliai:

dailės kabinete: įvairaus formato piešimo, spalvotas ir vyniojamas (rusvas ar pilkšvas) popierius, kartonas, antrinių žaliavų rinkiniai, viela, klijai, plastikiniai peiliukai, lentelės, molis, seni spalvoti žurnalai, paprasti pieštukai, liniuotės, žirkklės, lipni juostelė, segikliai, tušas, klijuotė, indeliai vandeniui, dailės vadovėliai, informaciniai leidiniai, meno albumai, žinynai ir enciklopedijos, žymiausių dailės ir tautodailės kūrinių reprodukcijų rinkiniai, architektūros ir vietinės aplinkos gamtos ir kultūros paminklų nuotraukos, kompiuteris ir interneto ryšys, skaitmeninis fotoaparatas, skrajutės apie gimtąjį kraštą, jo gamtos ir kultūros paminklus.

mokiniais: pieštukai, trintukai, flomasteriai, paprasti ir spalvoti pieštukai, ploni ir stori rašikliai, piešimo popierius (A3 ir A4 formato), spalvotas popierius ir kartonas, gipso bintas, plunksnos su plunksnakočiais, guašo ir akvarelės dažai, tušas, dideli ir maži teptukai, spalvotos kreidelės, pratybų sąsiuviniai arba eskizų knygelė (nedidelis sąsiuvinis).

Vertinimas: dailės ugdymo procese taikomi visi vertinimo būdai (diagnostinis, formuojamasis, apibendrinamasis). Mokiniai prieš atliekant užduotis supažindinami su vertinimo kriterijais. Vertinimo informacija renkama šiais būdais: formaliu ir neformaliu stebėjimu, renkant mokinių darbų pavyzdžius, organizuojant mokinių darbų parodėles (užbaigus užduotį ar užduočių ciklą) ir jų aptarimus, atliekant diagnostinio vertinimo užduotis, vertinant jų rezultatus ir aptariant su mokiniais, ką jie išmoko, ko norėtų mokytis ateityje. Pateikiant vertinimo informaciją akcentuojama ne klaidos ar nesėkmės, o tai, kokią pažangą padarė kiekvienas mokinys. Į vertinimo informacijos kaupimą įtraukiami ir mokiniai. Mokslo metų pradžioje su mokiniais susitariama, kokias veiklas (užduotis), per kokį laikotarpį (pamokų ciklą, mėnesį, pusmetį) jie turės atlikti, kaip šie darbai bus vertinami.

Ilgalaikio/metų plano lentelės pavyzdys

Ciklo pavadinimas	Mokinių pasiekimai (gebėjimų Nr. iš BP)	Val. nuo - iki	Turinys	Pastabos (numatoma data)
1. Ką žinome apie dailę.	Savarankiškai atras vizualinių idėjų iš aplinkos ir perteiks jas pasirinkę tinkamas raiškos priemones ir technikas (1.1., 1.2.). Apibūdins raiškos priemones ir technikas, nusakys dailės šakų skirtumus (2.1.).	1-2 val.	Dailės kūrybos įrankiai ir medžiagos. Vaizduojamoji ir taikomoji dailė. Dailės šakų skirtumai.	Rugsėjo 1-2 savaitė. <i>Diagnostinė užduotis.</i>

Ciklo pavadinimas	Mokinių pasiekimai (gebėjimų Nr. iš BP)	Val. nuo - iki	Turinys	Pastabos (numatoma data)
2. Šiuolaikinio meno (tradicinio ir modernaus) įvairovė.	Suvoks, kad tą pačią temą, idėją galima perteikti tradicinės ir šiuolaikinės dailės priemonėmis (1.1., 1.2., 1.3.). Tinkamai vartodami dailės sąvokas apibūdins ir vertins savo ir draugų kūrybines interpretacijas, nusakys dailės kūrinių meninius bruožus, tradicinės vaizduojamosios dailės ir šiuolaikinės dailės skirtumus (2.1.).	3-4 val.	Kūrybinių idėjų paieškos, eksperimentuojant su tradicinėmis ir netradicinėmis raiškos priemonėmis, vaizduojant savo išgyvenimus. Tradicinės dailės (tapyba, grafika, skulptūra) ir šiuolaikinių menų išraiškos priemonės: kompozicija, idėja ir forma.	Rugsėjo 2-3, spalio 2-3 savaitė.
3. Kūrybinių stilių įvairovė.	Savarankiškai pasirinkę vaizdavimo temą, raiškos priemones ir vaizdavimo būdą kurs savitas ar pasirinktos stilstikos kompozicijas (1.2., 1.3.). Bendradarbiaus kurdami bendrą kompoziciją/projektą (1.4.). Gebės nusakyti pagrindinius tyrinėjamų dailės kūrinių meninius bruožus, vartodami dailės sąvokas vertins savo ir draugų kūrybines interpretacijas (2.1.). Suvoks ir įvardys šiuolaikinių miestų architektūros ypatumus ir įtaką aplinkai (3.1.).	5-6 val.	Įvairūs tos pačios temos atskleidimo būdai. Vaizdavimo būdų (realistinio ir sąlygiško) skirtumai. Linijinė ir spalvinė perspektyva, proporcijos, stilizacija, sąlygiškumas. Spalvinė monotipija ir tapyba teptukais. Reikalingos informacijos paieška. Savo darbo planavimas. Senosios ir šiuolaikinės architektūros įtaka aplinkai. Ekologinės miestų problemos.	Spalio 3-4, lapkričio 3-4 savaitė. <i>Išvyka į artimiausią senamiestį.</i>
4. Dailė ir bendravimas.	Suvoks, kad kurdami vizualinės informacijos objektus gali pasirinkti ir taikyti tradicines ir mišrias technikas, gebės derinti vaizdą ir tekstą bei skaitmenines technologijas (1.2., 1.3.). Kurdami vizualiąją mokyklos informaciją taikys įvairias dailės technikas, naudos kompiuterinės grafikos rengykles ir nuotraukas (1.4.). Savais žodžiais apibūdins šiuolaikinių renginių vizualiuosius bruožus, paaiškins, kuo jie svarbūs, išsakys savo nuomonę, kaip jie veikia žiūrovą.	5-6 val.	Vaizdinių priemonių ir vizualiosios mokyklos informacijos (skelbimų, plakatų, lankstinukų) kūrimas taikant įvairius komponavimo būdus. Teksto ir vaizdo derinimas. Grafinio dizaino formos. Technologijų poveikis šiuolaikinės dailės formoms (meninei fotografijai, skaitmeninei spaudai). Šiuolaikinių renginių vizualieji bruožai (apšvietimas, vaizdai ekranuose, didelio formato plakatai ir kt.).	Lapkričio 4, sausio 2-3 savaitė.
5. Tautodailės įtaka vizualiesiems reiškiniams.	Taikys tradicines ir mišriasias dailės technikas kurdami įvairaus stiliaus kompozicijas (1.2., 1.3.). Vartodami tinkamas dailės sąvokas įvardys tautodailės, taikomosios dailės ir dizaino skirtumus, apibūdins išraiškos priemones (2.1.). Apibūdins interpretuojamo kūrybinio stiliaus būdingus bruožus (2.2.). Suvoks dailės reikšmę įvairiose gyvenimo srityse, nusakys tautodailės ir šiuolaikinio dizaino įtaką savo aplinkoje (3.1.).	4-6 val.	Projektų-fantazijų kūrimas plokštumoje ir erdvėje. Tautodailės, taikomosios dailės ir dizaino skirtumai. Skirtingų formų ir dydžių derinimas. Senųjų ir šiuolaikinių pastatų skirtumai (konstrukciniai sprendimai, formų ypatumai, medžiagos). Tautodailės įtaka šiuolaikiniams vizualiesiems reiškiniams (kalendorinės šventės, suvenyrai, mada, kaimo sodybų aplinka).	Sausio 3-4, kovo 1-2 savaitė. <i>Išvyka į muziejų.</i>

Ciklo pavadinimas	Mokinių pasiekimai (gebėjimų Nr. iš BP)	Val. nuo - iki	Turinys	Pastabos (numatoma data)
6. Dailės kūrinių meniniai bruožai.	Tyrinėdami įvairius kultūrinius šaltinius ir aplinką, atras kūrybinių idėjų, gebės numatyti šių idėjų įgyvendinimo etapus ir būdus (1.1.). Pritaikys savo eskizus ir, pasirinkę tinkamą dailės techniką, raiškos priemones ir vaizdavimo būdą, sukurs darbų ciklą, įvairaus žanro ir stiliaus kompoziciją (1.2., 1.3.). Atpažins ir apibūdins nagrinėto kūrybinio stiliaus pagrindinius bruožus (2.2., 2.3.). Savarankiškai atras reikiamos informacijos (2.4.).	5-7 val.	Pagrindiniai nagrinėjamo stiliaus bruožai, svarbiausios išraiškos priemonės. Centrinė, vertikaloji, statiška ir dinamiška kompozicija. Spalvų kontrastai ir niuansai. Šviesa ir šešėlis. Įvairių meninių epochų raiškos bendrumai ir skirtumai. Dailės rūšys, šakos, žanrai.	Kovo 2-3, balandžio 3-4 savaitė. <i>Išvyka į dailės parodą.</i>
7. Kultūrų susiliejimas ir sintezė.	Savarankiškai atras kūrybinę idėją (1.1.). Sukurs darbų ciklą ir jį apipavidalins. Taikys įvairius komponavimo būdus kurdami vizualiąją informaciją. Gebės planuoti savo veiklą (1.3., 1.4.). Vartodami dailės sąvokas įvardys praeities meninių stilių, vizualiųjų menų, dizaino, šiuolaikinės architektūros ir populiariosios kultūros įtaką savo aplinkoje (3.1.).	7-9 val.	Mozaika ir vitražas (imitacijų kūrimas). Kompozicijų ciklai tradicinėmis ir fotografijų priemonėmis. Originalių rėmelių, parodos vizualinės informacijos kūrimas. Dailės kūrinių apipavidalinimo ir pasportavimo būdai. Parodos organizavimas ir aptarimas. Dailės reikšmė dabarties visuomenėje.	Balandžio 4, birželio 1 savaitė. <i>Parodos organizavimas.</i>

Parengta pagal Marijampolės apskrities dailės mokytojų, dalyvavusių Nacionalinėje kvalifikacijos tobulinimo programoje „Pamoka pagal atnaujintas bendrąsias programas“, sudarytą Ilgalaikį/metų planą 9 klasei.